

SỰ GẶP GỠ ĐÔNG TÂY TRONG ẨM THỰC HUẾ DƯỚI TRIỀU NGUYỄN

Nguyễn Thị Tâm Hạnh*

Tóm tắt: Nhà Nguyễn (1802 - 1945) là vương triều quân chủ cuối cùng của Việt Nam, tồn tại ở giai đoạn lịch sử khá đặc biệt, bởi đồng thời phải đối diện với Trung Hoa lẫn Đại Pháp trên phương diện chính trị. Song hành với điều đó, sự ảnh hưởng từ sớm của ẩm thực Trung Hoa, sự du nhập của các yếu tố ẩm thực mới của phương Tây (nhất là Pháp) đã hợp lưu với dòng ẩm thực mang tính bản địa được định hình từ điều kiện sinh thái riêng đã cho ẩm thực Huế dưới triều Nguyễn có một diện mạo đặc thù. Cùng với sự thay đổi trong nguyên liệu, kỹ thuật chế biến, hệ món ăn, ẩm thực Huế ở giai đoạn này có những biến đổi nhất định về mặt cơ cấu món ăn, không gian và cách thức bày dọn, chủ thể thưởng thức. Thậm chí, ẩm thực Huế cũng đã bắt đầu xuất khẩu sang các nước phương Tây.

Trong giới hạn bài viết này, chúng tôi sẽ góp phần phác họa bức tranh biến đổi của ẩm thực Huế trong một giai đoạn mang tính bản lề, từ chỗ chủ yếu chịu ảnh hưởng của văn hóa Trung Hoa chuyển sang giai đoạn quốc tế hóa văn hóa với sự góp mặt của văn hóa phương Tây. Thông qua đó, phân ánh quan điểm và ứng xử của người Huế đối với việc giữ gìn ẩm thực truyền thống cũng như tiếp thu các yếu tố ẩm thực mới.

Từ khóa: Ẩm thực, Đông và Tây, Huế, triều Nguyễn, ứng xử.

Nguyễn Thị Tâm Hạnh: *Cross-Oriental and Western feature in Hue cuisine under Nguyen Dynasty*

Nguyen Dynasty (1802 - 1945) was the last monarchy in Viet Nam and existed in a special historical period which witnessed political interactions with both China and France at the same time. The Chinese cuisine which exerted early influence on the local one, the imported Western (especially French) cuisine, and the native cuisine which was shaped by special ecological conditions were converged into Hue cuisine. Under the Nguyen Dynasty, Hue cuisine was characterized with very distinctive features. At present, Hue cuisine changes not only ingredients, processing techniques, food system but also food structure, space and ways of serving, which influences its customers. Hue cuisine has been exported to Western countries.

Within the scope of this article, we attempt to sketch transformation of Hue cuisine in the fundamental period which witnessed the shift from the one mainly influenced by the Chinese culture to the cultural internationalization period which was characterized with influences of the Western culture. These changes reflect the Hue people's views on and behaviors towards preservation of traditional cuisine as well as adoption of new culinary elements.

Key words: Cuisine, Oriental and Western, Hue, Nguyen dynasty, behaviors.